

Przemoc w rodzinie

INSTYTUCJE POMAGAJĄCE OFIAROM PRZEMOCY:

[1. Policja](#)

[2. Prokuratura](#)

[3. Działalność gmin](#)

[4. Pomoc społeczna](#)

[5. Służby zdrowia](#)

[6. Organizacje pozarządowe](#)

[7. Współpraca służb i instytucji](#)

[8. Dane teleadresowe instytucji](#)

Policja

Do podstawowych zadań policji należy m.in:

1. ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
2. inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.
3. wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem:

- interwencja,
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa,
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie - numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki,

- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy,
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioski o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo,
- wyjaśnienia okoliczności czynu,
- zebrania i zabezpieczenia dowodów,
- ujęcia sprawcy,
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci
 - dozoru policyjnego,
 - tymczasowego aresztowania

Działalność gmin

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym, spoczywa także na samorządach lokalnych. Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Możliwości działań na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowanych na terenie gmin:

1. Udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychospołecznej i prawnej, poprzez:

- a) tworzenie i prowadzenie:
- punktów informacyjno-konsultacyjnych
 - schronisk dla ofiar przemocy domowej
 - ośrodków interwencji kryzysowej

- telefonów zaufania
- programowo środowiskowych

b) inicjowanie powstawania i wspieranie:

- organizacji społecznych pomagających ofiarom przemocy domowej,
- grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej,

Zadania te powinny być umieszczone w Gminnym programie rozwiązywania problemów alkoholowych. Na realizację tego programu gmina przeznaczona środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

2. W przypadku gdy aktem przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z prawem powinna:

- przeprowadzić dokładne rozeznanie sytuacji (wywiad środowiskowy),
- wezwać osobę nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich,
- udzielić wsparcia socjalnego, psychologicznego, prawnego osobom poszkodowanym,
- poinformować członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej,
- prowadzić dokumentację przypadku,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomić organy ścigania,
- w razie konieczności powiadomić policję i wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami, np. wizyty dzielnicowego,
- w razie konieczności powiadomić ośrodek pomocy społecznej i wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami,
- wnioskować do sądu rejonowego o zastosowanie, wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- współpracować z innymi instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym,

» **Pomoc społeczna**

Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu. Pomocy społecznej udziela się także w przypadku:

ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. W strukturach lokalnych działają Miejskie lub Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby. (Niebieska karta - załącznik do wywiadu),
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy,
- monitoruje efekty podjętych działań,
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych,
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc,
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy
- w uzasadnionych przypadkach:
 - udziela pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych,
 - udziela pomocy rzeczowej np. przekazanie odzieży, żywności,
 - udziela zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się.
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach,
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowany zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania,
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, ośrodki pomocy, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci,
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami

» Służby zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- a) bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego,
- b) zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych,

takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach.
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanых oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania,

Organizacje pozarządowe

Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie, w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Organizacje pozarządowe to są głównie stowarzyszenie, fundacje, kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują:

- telefony zaufania, punkty informacyjno - konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci

W ramach swojej działalności oferują, m.in.:

- pomoc psychologiczną, w grupie i kontakcie indywidualnym,
- pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków
- pomoc socjalną
- grupy wsparcia,
- grupy samopomocowe,
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci,
- udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych,
- udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy np. przy gminnej komisji czy ośrodku pomocy społecznej,
- udział w interwencjach,
- pilotowanie przypadków,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych

Współpraca służb i instytucji

Ofiary przemocy domowej potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia. Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie tworzenie koalicji lokalnych. Czynniki sprzyjające podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej świadczonej przez różna służby:

- tworzenie zespołów pomocowych składających się z przedstawicieli różnych instytucji, np. policjant, pracownik socjalny, lekarz, pedagog,
- znajomość miejsc, osób, możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom,
- konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy,
- odpowiednia dokumentacja poszczególnych przypadków, form udzielania pomocy i efektów. Uwaga: odpowiednio prowadzona dokumentacja jest niezwykle pomocna w ewentualnym postępowaniu karnym przeciwko sprawcy.

8. Dane teleadresowe instytucji

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chlewiskach
ul. Czachowskiego 49
26-500 Chlewiska
tel. 48 6287053, fax. 48 6287271
gopschlewiska@tlen.pl

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu
pl. Niepodległości 5
26-502 Jastrząb
tel. 48 6284015, fax. 48 6284287

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku
ul. Szkolna 8
26-681 Orońsko
tel. 48 6185923, fax. 48 6185959
gops@oronsko.pl

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie

26-503 Mirów
tel. 48 6283889, ☎ 48 6283662
gops.mirów@neostrada.pl

• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowcu
ul. Kilińskiego 1
26-500 Szydłowiec
tel. 48 6176482, ☎ fax. 48 6176481
mopsszydlowiec@ats.pl

• Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ul. Kilińskiego 1
26-500 Szydłowiec
tel. 48 6171451
pppsz@wp.pl

• Komenda Powiatowa Policji
ul. Kościuszki 207
26-500 Szydłowiec
tel. 48 6177200

• Sąd Rejonowy w Szydłowcu
Pl. Marii Konopnickiej 7
26-500 Szydłowiec
tel. 48 6178700 - centrala
tel. 48 6178704 - wydział rodzinny i nieletnich
tel. 48 6178707 - kurator zawodowy